

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕/๒๕๕๕

วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ สัตต แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้อง (นายกฤษฎา นุดจรัส) ซึ่งเป็นจำเลยในคดีหมายเลขแดงที่ ย. ๑๖๐๗/๒๕๕๐ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ สัตต แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า นายกฤษฎา นุดจรัส ผู้ร้อง เป็นจำเลยในคดีหมายเลขแดงที่ ย. ๑๖๐๗/๒๕๕๐ ของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ โดยบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ นวชนกิจ จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ คดีนี้ศาลได้มีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ต่อมา ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ โดยอ้างว่า เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ กระทรวงการคลังได้มีประกาศ เรื่อง ให้รวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน อีก ๑๒ แห่ง โดยให้โอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุนทั้ง ๑๒ แห่ง ให้แก่ธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน)

และบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) โดยที่โจทก์เป็น ๑ ใน ๑๒ บริษัทเงินทุนดังกล่าว เมื่อรวมกิจการกับธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) (ต่อมาคือธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)) ตามประกาศของกระทรวงการคลังดังกล่าวข้างต้นแล้ว บรรดาสิทธิและหนี้สินทั้งหมดของโจทก์ จึงโอนมาเป็นของธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) รวมทั้งหนี้สินของผู้ร้องที่มีต่อโจทก์ด้วย ผลของการรับโอนกิจการจากโจทก์ ทำให้ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ผู้รับโอน มีอำนาจเข้าสวมสิทธิในการดำเนินคดีนี้แทนโจทก์ ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ สัตต แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ฉ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ธนาคารไทยธนาคาร ฯ จึงขอให้ศาลอนุญาตให้เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ และขอให้แก้ไขชื่อโจทก์ในคดีเป็นชื่อธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ด้วย

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๓ รวม ๒ ฉบับ แดงคัดค้านการขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ของธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) โดยโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดทั้งสองฉบับที่ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) อ้างนั้น ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เพราะเป็นการให้สิทธิผู้รับโอนกิจการเข้าดำเนินการใดๆ ในคดีความที่มีอยู่แล้วโดยสะดวกโดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ ตามขั้นตอนของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นการเอาเปรียบและลดรอนสิทธิเสรีภาพของคู่ความฝ่ายอื่นอย่างชัดเจน ทั้งๆ ที่สถาบันการเงินที่รับโอนกิจการสามารถใช้วิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งดำเนินการใดๆ เป็นขั้นตอนต่อไปได้ เช่น การร้องสอด การตั้งผู้แทนนิติบุคคล การรับช่วงสิทธิ หรือการรับโอนสิทธิเรียกร้อง ซึ่งกฎหมายเดิมได้บัญญัติไว้ว่าเป็นธรรมดาแล้ว จึงเป็นการตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยไม่จำเป็นตามที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้และบทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดทั้งสองฉบับที่อ้างดังกล่าวยังขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง เพราะเป็นกรณีที่มีมุ่งประสงค์จะใช้บังคับแก่กรณีหนึ่งกรณีใดโดยเฉพาะกล่าวคือ พระราชกำหนดดังกล่าวตราขึ้นเพื่อใช้เฉพาะกับกรณีที่กระทรวงการคลังดำเนินการควบรวมกิจการของบริษัทเงินทุน จำนวน ๑๒ แห่ง เข้ากับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และกับธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) เท่านั้น มิได้ใช้กับกรณีอื่นๆ โดยทั่วไป แต่อย่างไรก็ตาม นอกจากนั้นบทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดทั้งสองฉบับที่อ้างดังกล่าวยังขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง เพราะทำให้บุคคลไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน กล่าวคือ บทบัญญัติ

ดังกล่าวมีผลทำให้ผู้รับโอนกิจการได้เปรียบในการดำเนินคดีนี้ เนื่องจากสามารถเข้าเป็นคู่ความในคดีได้ทันที โดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ด้วยมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว ผู้ร้องจึงขอให้ศาลยกคำร้องของธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ที่ขอสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์และรอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว พร้อมทั้งส่งความเห็นของผู้ร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ยุติตามคำร้องว่า ได้มีคำพิพากษาตามสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างผู้ร้องกับโจทก์เดิมคือ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ นวชนกิจ จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ได้ขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์เดิม ผลตามกฎหมายของสัญญาประนีประนอมยอมความจึงต้องเป็นไปตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๓๘ บัญญัติไว้ คือคดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว ไม่อาจมีการสืบพยานของโจทก์เดิมและผู้สวมสิทธิของโจทก์เดิมรวมทั้งผู้ร้องได้อีก และไม่อาจอุทธรณ์ฎีกาต่อไปได้ เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๓๘ บัญญัติไว้เท่านั้น คือ

(๑) เมื่อมีข้อกล่าวอ้างว่าคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งฉ้อฉล

(๒) เมื่อคำพิพากษานั้นถูกกล่าวอ้างว่าเป็นการละเมิดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(๓) เมื่อคำพิพากษานั้นถูกกล่าวอ้างว่าได้เป็นไปตามข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความกรณีตามคำร้องจึงเป็นเรื่องการขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์เดิมเพื่อดำเนินการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษตามยอมต่อไป โดยไม่อาจมีการสืบพยานหลักฐานเพื่อหาข้อยุติใดๆ ระหว่างโจทก์ที่เข้าสวมสิทธิกับผู้ร้องได้อีก เพราะประเด็นที่ว่า ผู้ร้องเป็นหนี้โจทก์เดิมหรือไม่และเพียงใดเป็นอันยุติตามสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว แม้ในชั้นบังคับคดีอาจจะมีความสับสนอีกก็ตาม เช่นคดีร้องขจัดทรัพย์ ก็เป็นข้อพิพาทระหว่างโจทก์ผู้เข้าสวมสิทธิกับผู้ร้องขจัดทรัพย์โดยตรง ซึ่งผู้ร้องขจัดทรัพย์มีฐานะเป็นโจทก์ ส่วนโจทก์ผู้สวมสิทธิมีฐานะเป็นจำเลย และในคดีดังกล่าวจะมีประเด็นข้อพิพาทแต่เพียงว่าทรัพย์ที่โจทก์ผู้สวมสิทธิอาศัยเป็นของผู้ร้องขจัดทรัพย์หรือจำเลย (ผู้ร้อง) เท่านั้นมิได้พาดพิงถึงข้อพิพาทที่โจทก์เดิมฟ้องบังคับชำระหนี้จากผู้ร้อง จึงมีปัญหาตามคำร้องในชั้นนี้แต่เพียงว่าการเข้าสวมสิทธิของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเดิมโดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๘ สัตต และพระราช

กำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิต ฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ ฉ จัดตั้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ เห็นว่า แม้จะมีการเข้าสวมสิทธิของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาเดิมเพื่อดำเนินการ บังคับคดี ก็ไม่ทำให้ผู้ร้อง (ลูกหนี้) มีภาระการชำระหนี้เพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ผู้ร้องมีหน้าที่ต้องชำระหนี้ ตามสัญญาประนีประนอมยอมความซึ่งถึงที่สุดแล้วต่อเจ้าหน้าที่หรือโจทก์เดิมอย่างไร โจทก์ผู้เข้าสวมสิทธิ ก็มีสิทธิบังคับชำระหนี้ได้เพียงเท่าที่โจทก์เดิมมีสิทธิเท่านั้น การเข้าสวมสิทธิของโจทก์คนใหม่จึงไม่ทำให้ ผู้ร้องต้องชำระหนี้เพิ่มขึ้น หรือเสียเปรียบในเชิงคดีแต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๘ สัตต และพระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๗ ฉ มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐

นายจุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ